

Ion Heliade Radulescu - Zburatorul

Repere analitice

-SPECIA LITERARĂ:-

- balada culta cu elemente de pastel;
- aparuta in "Curierul romanesc" nr. 9, din 4 februarie 1844, poezia "Zburatorul" exprima orientarea catre romantism a literaturii vremii, prin valorificarea temelor mitice si folclorice autohtone (mitul Zburatorului) si printr-o noua sensibilitate in lirica naturista (in pastelul inserarii).

-TEMELE POEZIEI:-

- invazia sentimentului erotic, surprinsa intr-un univers ce poarta semnele arhaitatii rustice;
- natura, ca orizont al misterului, cadru al proiectiei cosmice a sentimentului de dragoste.

-STRUCTURA TEXTULUI:-

- poezia este alcatuita din trei secvente:
- monologul Floricai, fata nubila care isi descrie manifestarile fiziologice produse de invazia sentimentului erotic;
- pastelul inserarii; secventa-pivot a textului este pastelul inserarii, pe care se construiesc cele doua secvente monologale;
- monologul unuia dintre martorii la inocularea sentimentului de dragoste;
- textul baladei reprezinta o subtila imbinare de elemente epice, lirice si dramatice, care dau particularitate celor trei voci lirice ale poeziei:
- vocea personajului feminin implicat in povestea de dragoste, avand intensitatea lirismului subiectiv, potentata de privirea introspectiva asupra propriilor traiuri;
- vocea unui eu liric detasat, care contempla tabloul naturii cuprinse de inserare, specifica lirismului obiectiv promovat mai tarziu de Vasile Alecsandri;
- vocea unui martor initiat, "baba Comana, or Sorica", prin care se da o explicatie mitica intamplarii.

-Eseu-

Poezia "Zburatorul", aparuta in "Curierul romanesc" nr. 9, din 4 februarie 1844, revista condusa de insusi Ion Heliade-Radulescu, este o balada culta cu elemente de pastel, care exprima orientarea catre romantism a literaturii pasoptiste, prin valorificarea temelor mitice si folclorice autohtone (mitul Zburatorului) si printr-o noua sensibilitate in lirica naturista (in pastelul inserarii).

Tema principala a poeziei este invazia sentimentului erotic in sufletul unei tinere fete, surprinsa intr-un univers ce poarta semnele arhaitatii rustice; la aceasta se adauga tema naturii, ca orizont al misterului, cadru al proiectiei cosmice a sentimentului de dragoste. Ion Heliade-Radulescu preia si prelucreaza poetic un mit autohton, mitul Zburatorului, incorporat apoi de Mihai Eminescu in "Calin

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

(file din poveste)" si mai cu seama in "Luceafarul", printr-o insertie de motive populare, de "eresuri", in sensul dat de Dimitrie Cantemir in "Descrierea Moldovei": Zburatorul "este o naluca, un om tanar, frumos, care vine noaptea la fete mari, mai ales la femeile de curand maritate".

Tinerele fete, aflate in pragul nubilitatii, sunt supuse unui impact puternic din partea unei astfel de fiinte alcatuite din foc si para.

Poezia este alcatuita din trei secvente, echitribat distribuite in structura textului, cu o functie tematica precisa: monologul Floricai, fata nubila care isi descrie manifestarile fiziologice produse de invazia sentimentului erotic; pastelul inserarii, sec-venta-pivot a textului, pe care se construiesc cele doua secvente monologale; monologul unuia dintre martorii la inocularea sentimentului de dragoste.

Textul baladei prezinta o subtila imbinare de elemente epice, lirice si dramatice, care dau particularitate celor trei voci lirice ale poeziei: vocea personajului feminin implicat in povestea de dragoste, avand intensitatea lirismului subiectiv, potentata de privirea introspectiva asupra propriilor traiiri; vocea unui eu liric detasat, care contempla tabloul naturii cuprinse de inserare, specifica lirismului obiectiv promovat mai tarziu de Vasile Alecsandri; vocea babei "Comana, or Sorica", martor initiat care da o explicatie mitica intamplarii.

Impactul tinerei fete, ajunse la varsta nubila, cu o fiinta celesta, misterioasa, cu intentii si efecte malefice, produce manifestari fiziologice de mare intensitate; simturile sunt acutizate la maximum, senzatiile ating o intensitate vecina cu durerea: "Vezi, mama, ce ma doare! si pieptul mi se zbate,/ Multimi de vinetele pe piept mi se ivesc;/ Un foc s-aprinde-n mine, racori ma iau la spate,/ Imi ard buzele, mama, obrajii-mi se palesc!". Prezenta Zburatorului se face simtita in intreaga natura, el fiind pretutindeni si nicaieri. Supus unei invazii nelamurite, trupul fetei tremura, cuprins de reactii contradictorii, exprimate stilistic prin antiteza: "Ah, inima-mi zvacneste!... si zboara de la mine!/[...] si cald, si rece, uite, ca-mi furnica prin vine,/ in brate n-am nimica si parca am ceva". Manata de reactii incontrolabile, incapabila de a se stapani, tanara fata, cu inocenta primilor fiori ai dragostei, trece de la o stare la alta, de la bucurie la tristete, chiar la plans: "si tremur de nesatiu, si ochii-mi vapaiaza,/ Pornesc dintr-insii lacrami, si plang, maicuta, plang".

La fel cum, in mitologie, cel lovit de sageata lui Eros nu mai avea liniste pana nu-si implinea iubirea, tanara fata nu poate scapa de acest chin epuizant: "Un nod colea m-apuca, ici coasta rau ma doare;/ In trup o piroteala de tot m-a stapanit". Se manifesta o atractie irepresibila intre doua lumi opuse, una celesta, cu puteri aflate dincolo de intelegerea oamenilor, hotarand destine, si alta a fiintelor terestre, care aspira la spatiile inaltului, ale idealitatii, explicabile numai prin reflexe ale unei puteri magice: "... o fi vrun zburator!/ Ori alde l-alde baba Comana, or Sorica,/ Or du-te la mos popa, or mergi la vrajitor.". E o dragoste nepamanteana, plina de chinuitoare asteptari, de teribile tensiuni launtrice: "Asa plangea Florica si, biet, isi spunea dorul". intr-o atmosfera de asteptare enorma, timpul se dilata: "Acest fel toata viata-mi e lunga asteptare", expli-citand cel mai sugestiv sentimentul greu traductibil de dor.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Cadrul natural, descris într-un splendid pastel, primul din literatura română, este feeric, idilic: un sat obisnuit, de pe valea molcome românești, cu o multime de case și vetre de foc, proiectat însă pe neașteptate în jaristea cosmică: "Era în murgul serei și soarele sfintise;/ A puturilor cumpeni tipând parca chema/ A satului cireada, ce greu, mereu sosise/ și vitele muginde la zgheab întins pasea.". Oameni, vite, cumpene ce scartaie la apus alcatuiesc decorul unei lumi cufundate într-o liniște patriarhală, într-un paradis terestru, în care se deschid caile magice pentru întâlnirea fetei cu Zburătorul, inger și demon în același timp, încântător prin frumusețea lui neobisnuită.

Liniștea monumentală a naturii se aterne treptat peste întregul sat: "încep a luci stele rând una câte una/ și focuri în tot satul încep a se vedea;/ Tarzie asta-seara rasare-acum și luna/ și, cobe, câteodată tot cade câte-o stea.". Este momentul aprinderii stelelor pe cer, al conturării unui cadru nocturn de o arhăitate primordială, propice pentru apariția Zburătorului: "E noapte nalta, nalta; din mijlocul tariei/ Vesmantul sau cel negru, de stele semănat,/ Destins coprinde lumea, ce-n bratele somniei/ Visează câte-aieva deșteaptă n-a visat". Poezia devine un scenariu al interiorizării și al inferiorității, al stingerii mișcării pe spații vaste, pregătind intensificarea trăirii erotice, cu marile ei tensiuni launtrice. Vraja onirică ce domnește asupra întregului peisaj cheamă Zburătorul, și apariția acestuia se face cu participarea întregii naturi: "Tacere este totul și nemiscare plină;/ În cântec sau descântec pe lume s-a lasat;/ Nici frunza nu se mișcă, nici vantul nu suspină,/ și apele dorm dușe și morile au stat".

Versurile redau o secvență de timp încremenită ca în fața unui mare miracol, un tablou imobil, un univers ce se poate întâlni în tablourile pictorilor modernisti: intruziunea straniului în real, participarea lui la eveniment se face cu discontinuitate, punând în evidență marile forte care unesc planurile cosmic și teluric. Lumea așteaptă înfrigurată sosirea fapturii cerești, undeva la granița dintre real și ireal. Zburătorul este astfel un premergător al hiper-eon-ului din "Luceafărul" lui Eminescu.